

Žrtev ukane se je obesila

Medicinska sestra **Jacintha Saldanha**, ki sta jo avstralska radijska novinarja decembra lani ukani, da jima je pomagala izvedeti podrobnosti o zdravstvenem stanju noseče soproge britanskega princa **William**a, se je obesila. Voditeljica radijske postaje 2DayFM sta poklicala v londonsko bolnišnico, kjer se je zaradi hude oblike jutranje slabosti zdravila vojvodinja cambriska, in se izdajala, da sta britanska kraljica **Elizabeta II.** in princ **Charles**. Javila se je nič hudega sluteča Saldanha, ki je klic posredovala sodelavki, ta pa je nato voditeljema povedala vse.

celo šalila, potem pa je »tajnik Stočić« hotel prevezati telefonski klic do hrvaškega predsednika. Začel se je niz smešnih zapletov, ko je bil Pahorjev telefon navidezno prevezan v bife, pa v kotlovnico in na koncu je sam Borut Pahor ugotovil, da gre za šalo. Se je mogoče šaliti z vrhunskimi politiki? »Osebo menim, da je gospod Pahor pokazal, kako dostopen in simpatičen politik je. Od prvega do zadnjega trenutka najnega pogovora sem imel občutek, da se pogovarjam s svojim sosedom, s prijateljem,« je pozneje razlagal Davor Jurković. Poudaril je, da bi moral biti Borut Pahor zglede drugim politikom. Tudi zato, ker sprejme takšne šale, čeprav bi lahko bilo vmes veliko več, še posebno v času napete politične situacije. A kako je sploh mogoče, da nekateri nasedejo takšni potegavščini?

»Tu se pojavi problem zagotavljanja identifikacije in avtentičnosti sogovornika. Sodobni telefonski sistemi rešitev olajšujejo, saj se navadno na zaslonu telefonskega aparata izpiše številka osebe, ki kliče. Če je številka neznan ali zakrita, smo sami odgovorni za odločitev o tem, ali bomo komunicirali s človekom na drugi strani linije oziroma ali se bomo odločili za povratni klic,« razmišlja mag. Marko Potokar, vrhunski strokovnjak za informacijsko varnost. »Varnostni sistem sestavljajo pravila in postopki, tehnologija in človek oziroma ljudje. Pravila predstavljajo okvir sistema, postopki opišejo procese, tehnologija zagotavlja, pravzaprav podpira skladnost s pravili, človek pa postopke izvaja ali pa ne. Kot izvajalec je človek sestavni del, pomemben element varnostnega sistema, hkrati pa tudi tvorac pravil, postopkov in tehnologije. Ker je celoten varnostni sistem prežet s človekovim (ne)delovanjem, lah-

Celo oče kubanske revolucije Fidel Castro se je pustil prevarati po telefonu.

ko trdimo, da je človek bistvena komponenta varnostnega sistema. Torej moramo za svojo varnost najprej poskrbeti sami!»

Tajnice so glavni ventili

Mnogi poznavalci varnostnih sistemov se ob tovrstnih telefonskih potegavščinah držijo za glavo, saj je vse skupaj tragikomično. Očitno lahko kdorkoli pokliče telefonsko številko najvišjega, najbolj priljubljenega, najbolj osvojenega in še kakšnega politika in mu »pove svoje«.

Se lahko bolje zavarujemo, če govorimo tudi o tajnih številkah?

»Seveda imajo vrhunski politiki in vrhunski menedžerji mobilne telefone in njihove telefonske številke so zagotovile med bolj varovanimi številkami. Do njih ne more, pravzaprav ne bi smel priti vsak. Skoraj zagotovo lahko trdim, da ne morete kar tako po telefonu priklicati nobenega svetovnega politika in nobenega vrhunskega menedžerja svetovnega formata. Njihovih telefonskih številke preprosto ni, zanje ve le ozek krog povabljenih in posebej preverjenih oseb.«

Potem pa pokličemo v kabinet politika na najvišji ravni, v pisarnico vrhunskega menedžerja in lahko začnemo razpravo.

»Z varnostnimi težavami na ravni področij se ukvarjam že kar nekaj časa in vse skupaj se mi zdi skoraj neverjetno. Težko si predstavljam, da gre vse to mimo varnostnega protokola. Če na primer nekdo pokliče v sprejemno pisarno menedžerja ali politika in pove, kdo je in kaj želi, lahko za preverjanje avtentičnosti pove svojo telefonsko številko, da ga pokliče nazaj zaradi preverjanja identitete. V svetu in tudi pri nas obstajajo priporočila za varnostno zaščito v komunikacijah pomembnih oseb, politikov ali podjetnikov, menedžerjev, če hočete tudi

zelo nadlegovanih medijskih zvezd. Vsi, ki se ukvarjamo z varnostjo, ugotavljamo, da je na tem področju še veliko varnostnih lukenj. V zadnjem času namenamo posebno pozornost varnostnemu izobraževanju tajnic ali sekretarjev in čeprav nekateri pri tem zamahnjejo z roko, je to še kako pomembno. Tajnice so najpomembnejši varnostni ventili, vedo največ, vse pravzaprav, in če vam ona ne izda skrivne telefonske številke ali vas ne preveže po telefonu, vas ne bo nihče. Pomembno je, da se zavedamo, da zmanjšanje tveganja za varnost informacij pri katerikoli obliki izmenjave lahko poleg drugih ukrepov v veliki meri zagotovi tudi z nenehnim izobraževanjem in ozaveščanjem uporabnikov, saj bodo lahko ob pojavu groženj pravočasno in ustrezno ukrepali ter poskrbeli za zadovoljivo varnost informacij.«

Postaja zaradi tega vse skupaj nevarno?

»Že naša zakonodaja določa, da se na primer občutljivi osebni podatki lahko prenašajo po telekomunikacijskih omrežjih le ustrezno zavarovani z uporabo kriptografskih metod, to je šifrirani oziroma po šifriranih telekomunikacijskih poteh. Podobno velja za tajne podatke in poslovne skrivnosti. Seveda še vedno obstaja možnost vdora tudi v dodatno zaščitene komunikacijske sisteme in podatke lahko preberemo, lahko prisluškujemo, ampak prav veliko iz ustrezno šifriranih ne bomo mogli razbrati, vsaj ne z lahkoto.«

Je do sicer telesno varovanih ljudi lažje in bolj preprosto priti prek telekomunikacij?

»To je problem, ker ti ljudje tudi sami uporabljajo informacijsko tehnologijo, enako kot vsi mi. Uporabljajo komunikacijo javnega značaja in vsaj videti je, da se tudi pod svojimi imeni pojavljajo na družabnih omrežjih, pišejo na Facebook, so na omrežju Twitter in na medmrežju. Tako že same izstopajo iz strogo varovanega okolja in tu se pojavi problem neznanja oziroma nezaveščenosti sodelujočih v procesu, ne glede na to, da nekateri želijo ugajati ali se približati ljudem, kot pravimo. Nekateri v resnici niso podučeni o morebitnih grožnjah, drugi se teh preprosto ne zavedajo, posebej nevarna pa je miselnost, da se njim ne more zgoditi nič slabega,« poudarja mag. Marko Potokar in tako opozarja na novo nevarno področje, o katerem večina sploh ne razmišlja. ■

Hopla, oprostite!

Kar izvemo, vse povemo

Maršalat nekoč in danes

Slovenski jezik je živa stvar, pravimo. Vsak dan se rojevajo nove besede, čeprav še marsikatero stare ne znamo pravilno uporabljati. Pojavljajo pa se tudi nekatere, ki sicer niso nove, a jih zlasti mlajša generacija bralcev ne pozna. Takšna je, denimo, maršalat. Iz pozabe jo je obudil nekdanji minister za pravosodje **dr. Lovro Šturm**. Ko je polemiziral o poročilu protikorupcijske komisije, je med drugim rekel: »Mnenje komisije je kot neki maršalat, kot neka dokončna obsodba. Kot je videti v tem primeru, Janez Janša in Zoran Janković nista imela možnosti ugovarjati poročilu, čeprav jima zakon to pravico daje.«

Marka Breclja ne bo na Kongresni trg. / foto: Vojko Rotar

Sto dni za tajnice in svetovalce

Naš predsednik republike ima kar nekaj težav s svojimi službami. Na sosednji strani pišemo o tem, kako so mu tajnice omogočile kramljanje s hrvaškim šaljavcem. Se zgodi. Ampak tudi pri pošiljanju raznih sporočil se jim včasih zatakne. Dvaindvajsetega januarja je tako prek elektronske pošte v uredništvu prispele naslednje obvestilo: Govor predsednika republike Boruta Pahorja na prireditvi ob 70. obletnici poslednjega boja Pohorskega bataljona (EMBARGO DO 19.30).

Kaj pa je s tem narobe, boste vprašali. Nič, če ne bi potem zraven pripeli nagovora, ki ga je predsednik Pahor imel v Parizu ob 50. obletnici Elizejske pogodbe.

Še dobro, da je šlo res za pomoto, saj bi morda v Parizu čudno gledali, če bi jim Pahor razlagal o poslednji Šarhovi bitki pri Osankarici.

Včasih so si nove vlade rade izprosile sto dni miru. Mi takšen odpustek podarjamo osebu kabineta predsednika republike ...

Še posebno obvestilo: Slavnega **Marka Breclja**, predsednika koprskega Društva prijateljev zmernega napredka, 8. februarja ne bo na Kongresni trg. Razburila ga je namreč napoved, da bo istega dne na istem mestu tudi miting v podporo vladi in Janezu Janši.

»Naj na obletnico smrti Franceta Prešerna razkažejo ves svoj mračni blišč tisti, ki danes podpisujejo stratega osamosvojitvene vojne v letu 1991. Mi se do naslednjega protesta umaknimo v premo iskrenega stada zaradi potuhnjene podpore možnostim za vzpostavitev izrednih razmer.« (dt, fk)

Pred kibernetno vojno

Lani je sekretar obrambnega ministrstva **ZDA Leon E. Panetta** dejal, da se lahko kmalu zgodi spletni Pearl Harbor. Kibernetna svetovna vojna je nekaj, česar ne moremo zanemariti. Po napovedih Pentagona, sedeža ameriške vojske, bodo število »digitalnih vojakov« povečali za več kot petkrat. Kakšna bi bila morebitna kibernetna vojna, o kateri pa se že govori kot o realnosti? Življenje bi se dobesedno ustavilo, saj je od delovanja informacijskih sistemov danedan praktično odvisno vse, od gospodarstva do povsem osnovnih storitev, kakršne je zagotavljanje oskrbe z elektriko in vodo in delovanje vseh drugih sistemov. Razpad vsega tega je nepredstavljiv, vendar očitno povsem mogoč.